

Close reading helpt je écht te begrijpen wat je leest

Uitleg van de aanpak met praktijkvoorbeelden

Inhoud

1. Introductie	pag. 3
2. Wat is close reading?	pag. 4
3. Hoe verwerk je close reading in jouw les?	pag. 9
4. Waarom close reading?	pag. 15
5. Bronnen	pag. 18

1

Introductie

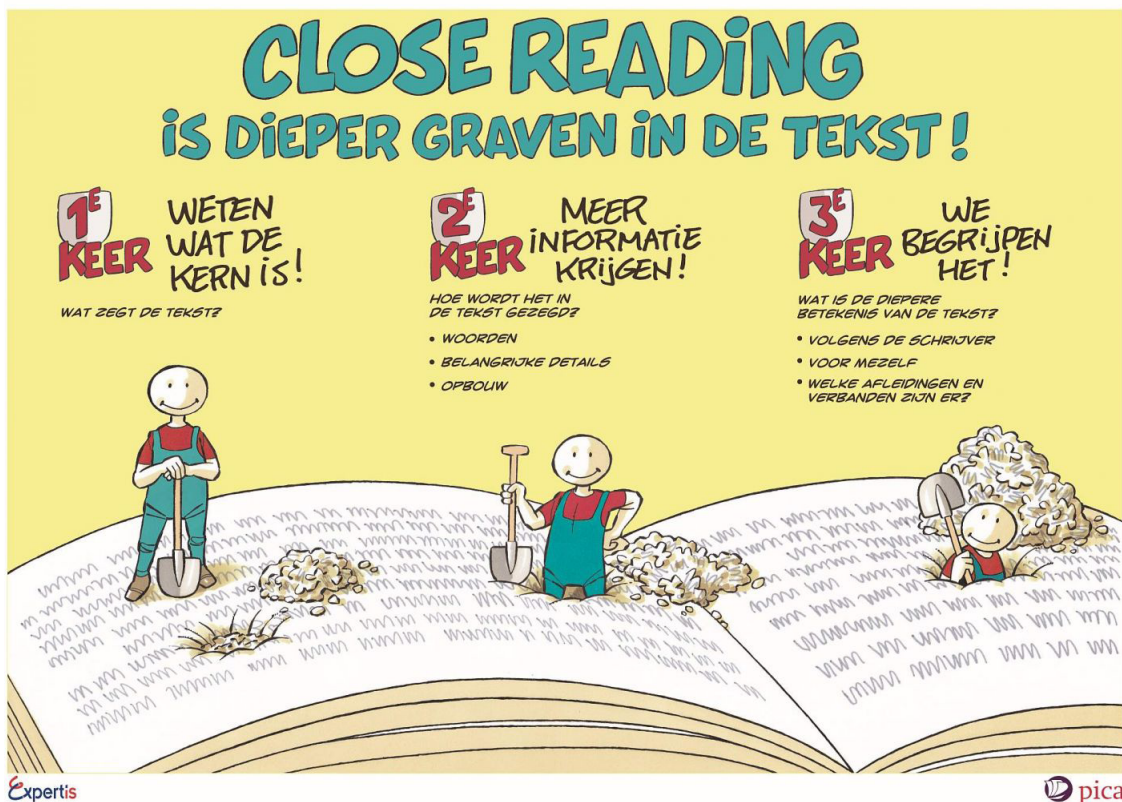
Begrijpend lezen kan een uitdaging zijn in de klas. Veel methodes focussen sterk op leesstrategieën en het zoeken naar verwijswaarden. Nuttige technieken, maar ze bereiden leerlingen niet altijd optimaal voor op wat ze echt moeten kunnen. De teksten in de methodes zijn veelal van dezelfde soort, maar lijken in niets op wat leerlingen tijdens toetsen, op de middelbare school en - belangrijker nog - in hun latere leven tegen gaan komen.

Bovendien wisselen de onderwerpen van de teksten wekelijks en sluiten ze lang niet altijd aan op de kennis en belevingswereld van de leerlingen. De teksten zijn gekunsteld, bedoeld om strategieën te illustreren, maar zonder daadwerkelijk begrip van de tekst te bevorderen. Dit alles leidt tot een groeiend gebrek aan motivatie bij de leerlingen. Hoe kunnen we nu deze problemen aanpakken zodat begrijpend lezen effectiever, en misschien zelfs leuker, wordt?

Wat is close reading?

De laatste jaren krijgt close reading binnen het leesonderwijs meer en meer aandacht. Dat is volkomen terecht. Omdat door de close reading aanpak toe te passen het leesplezier bij leerlingen flink stijgt. Nog belangrijker: met deze aanpak begrijpen leerlingen teksten beter. [Onderzoek](#) wijst bovendien uit dat close reading voor bijna alle leerlingen effectief is en dat het een hoger leerniveau tot gevolg heeft. Leerlingen die hun leesvaardigheden hebben ontwikkeld door middel van close reading, halen betere scores voor begrijpend lezen dan leerlingen die zich enkel richten op leesstrategieën.

Om de close reading aanpak in je begrijpend lezen-les te integreren moet je wel weten wat het is. In het kort: bij close reading lees je dezelfde tekst meerdere keren waarbij het lezen iedere keer een ander doel heeft. Daarbij is interactie tussen zowel leerlingen onderling als tussen leerlingen en de leerkracht, een belangrijk onderdeel dat bij iedere close reading-sessie terug moet komen. De illustratie uit het boek *Close Reading - werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs* (zie Figuur 1.1) geeft duidelijk weer hoe je dat werkt.

Figuur 1.1: Copyright © Illustratie: Ruud Bijman/Uitgeverij Pica in samenwerking met Expertis

Eerste keer lezen: Waar gaat de tekst over?

De eerste stap van close reading is het lezen van de tekst zonder er meteen diep op in te gaan. Leerlingen moeten de tekst gewoon lezen om een algemeen beeld te krijgen van waar het over gaat. Wat gebeurt er in de inleiding, in het midden en op het eind? Of je kijkt per alinea. Vraag jezelf af waarom de tekst een bepaalde titel heeft.

Deze eerste sessie is erop gericht dat leerlingen de globale inhoud van een tekst kunnen navertellen. Gaat de tekst over een voor de leerlingen onbekend onderwerp, dan is het noodzakelijk om hierover voorkennis mee te geven.

In de klas

De leerlingen uit groep 7 hebben net voor het eerst een Noordse mythe gelezen. Daarvoor hebben ze in de klas besproken wat een mythe is en hoe je deze kunt herkennen. De leerlingen weten dat ze de mythe aan het eind van de les in het kort moeten kunnen na vertellen. Tijdens het modelen heeft de leerkracht hardop voor gedaan hoe je een alinea samenvat. Nu gaan de leerlingen dat zelf toepassen. Om de rode lijn van de tekst duidelijk te maken, maken de leerlingen een boekomslag passend bij de mythe. Op de achterkant van de boekomslag schrijven ze een samenvatting waarin ze de hoofdpersonen en hun avonturen benoemen, zonder alle details van het verhaal prijs te geven.

Tweede keer lezen: Hoe staat het in de tekst?

De tweede stap is om de tekst opnieuw te lezen, maar nu met als doel een letterlijk begrip van de tekst. Wat zijn de belangrijke details in de tekst? Daar kom je onder andere achter door tijdens het lezen te zoeken naar antwoorden op de vragen als wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe. Leerlingen gaan op zoek naar belangrijke woorden, zinnen of alinea's die hen helpen de betekenis van de tekst beter te begrijpen. Notities maken van onbekende woorden of zinnen die onduidelijk zijn, kan hen hierbij helpen. Tijdens deze tweede sessie kun je je ook richten op de tekststructuur. Voorbeeld van zo'n tekststructuur is een oorzaak-gevolg structuur of een tekststructuur waarmee een vergelijking wordt aangegeven.

Derde keer lezen: Wat betekent de tekst?

De derde stap is het nogmaals lezen van de tekst, maar nu met de focus op de betekenis. Leerlingen moeten proberen de hoofdgedachte van de tekst te begrijpen en te achterhalen wat de schrijver precies wil overbrengen. Dit doen ze met behulp van de kennis die ze in de eerste twee sessies hebben opgedaan. Om deze betekenis te achterhalen moeten ze 'tussen de regels door' lezen; het is namelijk niet altijd letterlijk in de tekst terug te vinden. Ze kunnen notities maken over de bedoeling van de schrijver, de personages en hun motieven, of belangrijke thema's in de tekst. Met elkaar klassikaal in gesprek gaan, is zeker in de derde sessie een nuttige werkvorm.

In de klas

Groep 8 heeft in close reading-sessie 1 en 2 een tekst behandeld over het verbod op kinderarbeid in Nederland. Nu gaan ze er met een coöperatieve werkvorm, de placemat, over in gesprek met elkaar. Ze behandelen tekstgerichte vragen zoals: 'Hoe lijkt kinderarbeid uit de 19e eeuw op kinderarbeid van nu?' of 'Hoe heeft deze tekst je geholpen met het begrijpen van de reden voor de afschaffing van kinderarbeid in Nederland?'

Met close reading ga je dus volgens het boek *Close Reading - werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs* meer dan één keer met een tekst aan de slag. En dat heeft maar één doel: complexere teksten op een dieper niveau leren begrijpen. Close reading vereist van je als lezer dat je kritisch gaat nadenken over de tekst. Je leert beter reflecteren op datgene wat je leest. Dat doe je onder andere door het stellen van tekstgerichte vragen. Met close reading kies je dus voor kwaliteit boven kwantiteit.

Is close reading een methode?

Close reading is een goede aanpak om beter te worden in begrijpend lezen. Hierbij ligt de nadruk op het woordje 'aanpak'. Close reading is namelijk geen methode. De aanpak kan wel een onderdeel zijn van een methodiek waarmee je van je leerlingen betere lezers gaat maken. Close reading-sessies zijn idealiter opgebouwd volgens **het GRRIM-model** (Gradual Release of Responsibility Instruction Model), een in het onderwijs veel gebruikt model bij instructielessen. Dit model wordt veel ingezet bij onder andere taal en rekenen. Daarnaast is het bij uitstek geschikt voor begrijpend lezen. Onderdeel van GRRIM is het modelen van een vaardigheid.

Hieronder wordt eerst uitgelegd wat het GRRIM-model(zie Figuur 1.2) is en vervolgens hoe **het modelen van teksten** daarin past. Daarna ontdek je hoe je met de combinatie van het GRRIM-model, close reading en modelen een volwaardige en effectieve begrijpend lezen-les kunt opzetten.

Wanneer je instructie geeft volgens het GRRIM-model verschuif je in vier fases de verantwoordelijkheid voor het leerdoel geleidelijk aan van de leerkracht naar de leerling. Het is ook wel bekend als het 'Ik doe het, Wij doen het, Jullie doen het, Jij doet het'-model.

Verantwoordelijkheid leerkracht

Figuur 1.2: GRRIM: Gradual Release of Responsibility Instruction Model (uit: Pearson & Gallagher, 1983)

Het modelen van de tekst

Modelen is een instructievorm die bij uitstek geschikt is als je leerlingen iets lastigs aan moet leren. Het is een van [de meest effectieve manieren](#) om leerlingen verder te helpen in hun leerproces en dat maakt modelen de belangrijkste instructiestrategie van de begrijpend lezen-les. De leerkracht doet expliciet voor aan de leerlingen hoe ze iets moeten doen. Daarbij denkt de leerkracht hardop en neemt de leerlingen mee in het denkproces. Dit gebeurt in de ik-fase bij het GRRIM-model.

Bij het modelen van een tekst lees je een deel van de tekst zodanig voor aan je leerlingen dat je leesstrategieën demonstreert en je denkprocessen deelt tijdens het lezen. Als leerkracht help je daarmee bij het zelf lezen van een tekst, hoe deze aan te pakken en hoe erover na te denken om de tekst goed te kunnen begrijpen. Bedenk van tevoren goed welk leerdoel je wilt bereiken. Daar ga je namelijk op modelen. Je bent een gids voor leerlingen, waarbij je hardop denkt, vragen stelt, voorspellingen doet en verbanden legt terwijl je een tekst leest. Wat je precies doet, is afhankelijk van het leerdoel. Door te modelen kunnen leerlingen zien en horen hoe ze moeten lezen om betekenis uit de tekst te halen. Het uiteindelijke doel van modelen bij begrijpend lezen is om leerlingen te helpen onafhankelijke lezers te worden die zelf de leesstrategieën kunnen toepassen bij het lezen van verschillende teksten.

 Let op! Stel tijdens deze stap alleen vragen aan jezelf en niet aan je leerlingen! Het moet duidelijk zijn voor je leerlingen dat dit jouw denkproces is. Vragen stellen aan de klas is dan verwarrend.

In de klas

Groep 5 gaat een tekst lezen over de watersnoodramp. De tekst is een verhaal uit het boek 'Alleen meer zee'. Het leerdoel is dat ze aan het einde kunnen vertellen wat Riet, de hoofdpersoon uit het verhaal, meemaakt in het begin, midden en eind van het verhaal. De leerkracht let daar extra op tijdens het modelen: '

'Naar het dak!' roept papa. Hij gooit het kleine dakraam open. Met 'hij' bedoelt de schrijver 'papa'. Ik zet een pijl van hij naar papa. Riet moet dus het dak op, dat is iets belangrijks wat gebeurt in het begin van dit verhaal. Daarom onderstreep ik dat zinnetje. Dat papa het dakraam open maakt om op het dak te klimmen, is juist een detail. Dat ga ik niet markeren.'

Hoe verwerk je close reading in jouw les?

Het lijkt op het eerste gezicht misschien onmogelijk om een tekst te kiezen over een onderwerp dat alle leerlingen in de klas interesseert. De ene leerling leest bijvoorbeeld het liefst over zijn favoriete voetbalclub terwijl een andere leerling zich vooral bezighoudt met ruimtevaart of zijn lievelingsdier. Daarom is het handig om een tekst uit te kiezen waarvan je weet dat alle leerlingen er kennis over hebben. Je kunt dan denken aan iets uit de actualiteit die de leerlingen bezighoudt, een goed doel waar je met de school een sponsorloop voor doet of kies een onderwerp waarmee je aansluit op bijvoorbeeld wereldoriëntatie. Daar weten ze immers al iets vanaf.

Bij veel begrijpend lezen-methoden wordt gewerkt met teksten die duidelijk gestructureerd zijn en voorzien van kopjes. De teksten worden er zelfs speciaal voor geschreven. Gebruik je authentieke en complexe teksten, dan zijn de koppen vaak minder verhelderend. Als ze er al zijn. Ook is de structuur bij die teksten niet altijd even duidelijk. Maar dit zijn juist de teksten die leerlingen in hun latere leven moeten kunnen begrijpen om goed te kunnen functioneren in de maatschappij! Het kiezen van een geschikte tekst en deze voorbereiden voor de close reading-aanpak, is veel werk, maar zeer zeker de moeite waard.

Checklist

Om een passende close reading-tekst te vinden voor jouw klas, kun je jezelf een aantal zaken afvragen aan de hand van deze checklist uit het boek *Close Reading - werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs*:

1. Sluit de tekst aan op de lees- en cognitieve vaardigheden van mijn leerlingen? Om deze vraag te beantwoorden, kun je jezelf de volgende vragen stellen:

- Zijn mijn leerlingen (lees)vaardig genoeg om de tekst te begrijpen?
- Kunnen mijn leerlingen de diepere betekenis uit de tekst halen?
- Helpt deze tekst bij het ontwikkelen van hogere denkvaardigheden bij mijn leerlingen?

2. Hebben mijn leerlingen voldoende voorkennis en ervaring voor deze tekst? Om deze vraag te beantwoorden, kun je jezelf de volgende vragen stellen:

- Snappen ze het leesdoel van de tekst?
- Sluit de tekst aan op de aanwezige achtergrondkennis van mijn leerlingen?
- Is de woordenschat van de leerlingen groot genoeg om de tekst te kunnen begrijpen?
- Kennen ze het tekstgenre en weten ze welke kenmerken daarbij horen?

3. Hoe zit het met de motivatie en betrokkenheid van mijn leerlingen? Om deze vraag te beantwoorden, kun je jezelf de volgende vragen stellen:

- Zijn ze gemotiveerd genoeg om de tekst, zowel wat betreft onderwerp als schrijfstijl, te lezen?
- Hebben ze genoeg doorzettingsvermogen om deze tekst te lezen?

4. Passen de taakkenmerken bij het niveau van mijn leerlingen? Om deze vraag te beantwoorden, kun je jezelf de volgende vragen stellen:

- Hoe moeilijk zijn de opdrachten bij de tekst die ik bedenk?
- Zijn de leerlingen bekend met de opdrachten?
- Zijn de opdrachten voldoende gevarieerd?

In de klas

In de klas bij juf Miranda

Het leesniveau onder leerlingen neemt al jaren af. Juf Miranda ziet het terug bij haar leerlingen: "Er zijn grote verschillen in taalniveau." Toen haar school op zoek ging naar een nieuwe methode voor wereldoriëntatie, had zij ook een andere wens. "Ik wilde het liefst een methode waar ook begrijpend lezen bij zou zitten", vertelt ze. Door begrijpend lezen te koppelen aan wereldoriëntatie gaan de leerlingen aan de slag met onderwerpen waar ze al bekend mee zijn. De leesmotivatie neemt daardoor toe.

[Klik hier voor de blog](#)

Lezen met de pen in de hand

Close reading is lezen met de pen in de hand. Tijdens het lezen maak je als lezer bij elke close reading-sessie aantekeningen en markeer je stukken in de tekst om deze te doorgronden. Na drie keer herlezen staat de tekst als het goed is helemaal vol met aantekeningen. Hoe de aantekeningen er precies uitzien, maakt niet uit. Zolang je er maar met je leerlingen duidelijke afspraken over maakt en ze op die manier houvast biedt. Vaak worden de volgende symbolen gebruikt voor die aantekeningen:

✱ Sterretje: Dit is een woord of zin die je moeilijk vindt.

Markering: Dit is belangrijk of valt op in de tekst.

Omcirkelen: Omcirkel het verwijswoord

Pijl: Met een pijl geef je een verband aan.

Auteur

Lotte Steen is oud-leerkracht en werkt nu voor Faqta als productontwikkelaar. Het afgelopen jaar was ze de stuwende kracht achter de ontwikkeling van een nieuwe begrijpend lezen-methode waarbij de close reading aanpak centraal staat. "Door vaak te herlezen en aandacht te geven aan woordenschat ontwikkelt iedere leerling een dieper tekstbegrip", zegt ze hierover. Daardoor helpt de aanpak leerlingen beter voor te bereiden op het leren op de middelbare school én op de rest van hun toekomst.

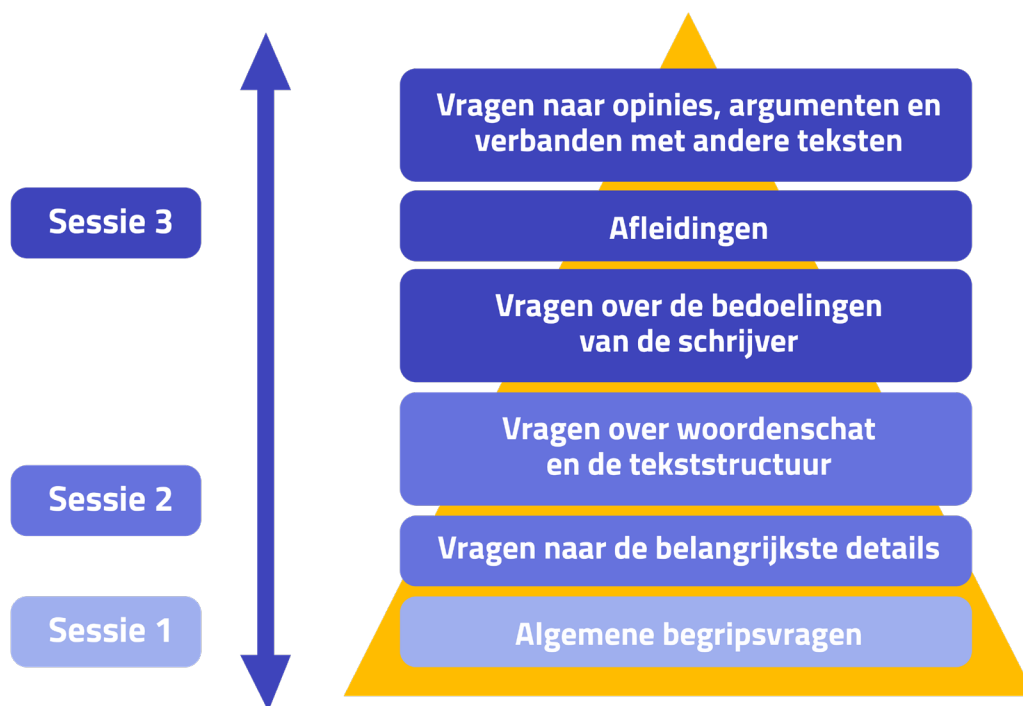
Het stellen van tekstgerichte vragen

Tekstgerichte vragen zijn vragen die zich direct richten op de tekst. Je analyseert er de tekst mee met als doel het bereiken van een dieper begrip. Tekstgerichte vragen zijn een essentieel onderdeel van de close reading-aanpak en helpen leerlingen om nauwkeurig te lezen en hun begrip van de tekst te verdiepen. De vragen vestigen de aandacht van de leerlingen op de belangrijkste aspecten van een tekst. Er vindt daarbij een verschuiving plaats van de algemene begripsvragen (sessie 1), naar vragen over de belangrijke details (sessie 2) en vervolgens naar vragen over bijvoorbeeld het doel van de schrijver (sessie 3).

Bij tekstgerichte vragen draait het allemaal om de tekst zelf - het gaat erom wat er expliciet in de tekst wordt gezegd, en om wat er kan worden afgeleid of geïnterpreteerd op basis van het lezen van de tekst. Er zijn verschillende soorten tekstgerichte vragen die je kunt stellen, afhankelijk van het niveau van begrip en analyse dat je wilt bevorderen. In het schema uit het boek *Close Reading - werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs* zijn de soorten tekstvragen samengevat (zie Figuur 1.3). Deze vragen verdeel je over de verschillende close reading-sessies:

- **Algemene begripsvragen:** Deze vragen helpen om een basiskennis te krijgen van wat de tekst zegt.
Bijvoorbeeld: "Wie zijn de hoofdpersonages?"
- **Vragen naar de belangrijkste details:** Deze vragen nodigen de leerling uit om specifieke elementen van de tekst te onderzoeken.
Bijvoorbeeld: "Kun je een belangrijk detail vinden dat ons meer vertelt over het hoofdpersonage?"
- **Vragen over woordenschat en tekststructuur:** Deze vragen gaan dieper in op hoe de tekst is opgebouwd en wat de specifieke woorden en zinnen bijdragen aan de algehele betekenis.
Bijvoorbeeld: "Kun je uitleggen wat dit woord hier in deze zin betekent?"
- **Vragen over de bedoeling van de schrijver:** Deze vragen nodigen de leerling uit om na te denken over waarom de schrijver bepaalde keuzes heeft gemaakt.
Bijvoorbeeld: "Waarom denk je dat de schrijver heeft besloten om deze gebeurtenis op deze manier te beschrijven?"

- **Vragen over zaken die je kunt afleiden:** Deze vragen nodigen de leerling uit om conclusies te trekken of voorspellingen te doen op basis van de tekst.
Bijvoorbeeld: "Wat kun je afleiden over het personage op basis van wat die doet in het verhaal?"
- **Vragen naar opinies, argumenten en verbanden met andere teksten:** Deze vragen nodigen de leerling uit om de tekst te verbinden met bredere contexten en ideeën.
Bijvoorbeeld: "Ben je het eens met wat de schrijver in dit artikel zegt?"

Figuur 1.3: Model om tekstgerichte vragen te stellen (uit: *Close Reading - werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs*)

Het leerdoel centraal stellen

Voordat je met de klas de tekst gaat lezen, bespreek je eerst het leerdoel van de close reading-sessie. Dit moet duidelijk zijn. Net als om wat voor soort tekst het gaat. Als je voor het eerst met een tekst aan het werk gaat, kijk je bijvoorbeeld naar het uiterlijk en de vorm van de tekst en probeer je aan de hand daarvan voorspellingen te doen over de tekst.

Waarom close reading?

Er zijn verschillende manieren om beter te worden in begrijpend lezen. Bijvoorbeeld door het oefenen van vaardigheden als signaalwoorden herkennen en samenvatten. Dit zijn voor lezers handige gereedschappen, die ze in kunnen zetten om een tekst beter te begrijpen. Maar het zijn niet de enige tools die je nodig hebt als lezer.

Vaak worden deze vaardigheden bij begrijpend lezen-methodes namelijk gezien als een doel op zich. Door de close reading aanpak op te nemen in je begrijpend lezen-les draai je dit om. Vaardigheden als het voorspellen van een tekst of het stellen van vragen zijn dan ondersteunend om een complexe tekst te kunnen begrijpen. Leerlingen zijn zich tijdens de les dan ook niet bewust van deze strategieën. Als leerkracht zeg je niet dat de klas gaat oefenen met samenvattingen, maar: 'Wil je iets weten? Dan gaan we de tekst samenvatten.' Zo blijven de begrijpend lezen-vaardigheden een middel om een doel te bereiken in plaats van een doel op zich.

Door daarnaast complexe teksten te gebruiken, voelen de leerlingen zich serieus genomen. Het vaker herlezen van een tekst is vanwege de complexiteit ook niet vervelend. Iedere keer dat de tekst opnieuw gelezen wordt, ontdekken ze nieuwe informatie. Je neemt de leerlingen eveneens serieus door authentieke teksten in te zetten. Zij lezen dan bijvoorbeeld een interview dat ze ook in een tijdschrift tegen hadden kunnen komen. Of ze gaan aan de slag met een betoog, en mythe of een column. In ieder geval altijd een tekst met een informatieve ondertoon. Met deze teksten kun je aansluiten op de belevingswereld van je leerlingen of je kiest onderwerpen waar ze al bekend mee zijn. Zo verlaag je de drempel om met de tekst aan de slag te gaan. Hun nieuwsgierigheid wordt gestimuleerd en de leesmotivatie zal omhoog gaan.

Conclusie

Het grote voordeel van close reading is dat het leerlingen aanmoedigt om diepgaand en kritisch te denken over de tekst. Door een tekst herhaaldelijk te lezen, kunnen leerlingen verschillende lagen van betekenis ontdekken, de structuur van de tekst beter begrijpen en hun interpretatie van de tekst verdiepen. Close reading moedigt ook aandacht voor details aan en helpt leerlingen om complexere teksten te begrijpen.

Bovendien moedigt close reading actieve betrokkenheid bij de tekst aan. In plaats van passief te lezen, zijn leerlingen bezig met het analyseren, kritisch denken en het formuleren van hun eigen interpretaties en vragen over de tekst. Dit kan bijdragen aan een dieper en duurzamer begrip van de tekst.

In de klas

In de klas bij juf Anita

Voor de school van Anita was het belangrijk dat ze met begrijpend lezen aan konden sluiten op de wereldoriënterende vakken. Immers, als leerlingen al kennis over een onderwerp hebben, hebben ze meer motivatie om met een tekst hierover aan de slag te gaan. "We willen ook zo veel mogelijk thematisch onderwijs aanbieden", verklaart ze. "Omdat je toch al met een thema bezig bent, gaat daardoor hopelijk ook begrijpend lezen meer leven."

Tijdens de les hebben de leerlingen niet door dat ze met begrijpend lezen bezig zijn. Ondertussen ontwikkelen ze wel de bijbehorende vaardigheden. Wanneer Anita aan het eind de les evalueert met haar leerlingen, zijn sommigen verbaasd. "Maar dit is leuker dan begrijpend lezen, juf", zegt een van hen.

[Klik hier voor de blog](#)

★ Nieuw: Begrijpend lezen

Goed kunnen lezen is een voorwaarde om goed mee te kunnen komen. Op school én in de maatschappij. Maar hoe leer jij je leerlingen goed lezen als ze niet eens lijken te willen lezen? Met Faqta Lezen willen we alle leerkrachten helpen om hun leerlingen meer plezier te laten krijgen in het lezen. Want wij geloven in willen lezen in plaats van moeten lezen.

Bij Faqta Lezen staat de close reading-aanpak centraal. Met de authentieke teksten sluit je aan op onderwerpen die je leerlingen al kennen van wereldoriëntatie. De close reading-aanpak zorgt ervoor dat leerlingen zich minder geïntimideerd voelen door die complexe teksten.

“Bij begrijpend lezen gaat het over natuur en bij wereldoriëntatie ook. Als de verschillende vakken thematisch met elkaar verbonden zijn, blijft het beter hangen.”

Juf Miranda, OBS Herman Gorter

Vraag jouw proefperiode aan!

Met de begrijpend lezen-methode van Faqta kun je direct aan de slag met close reading. Ontdek 6 weken lang alle voordelen met een gratis proefperiode van Faqta.

[Start jouw proefperiode](#)

Bronnen

Stichting LeerKRACHT. (2022).

Hoe kunnen je leerlingen beter worden in begrijpend lezen en wat werkt daarbij?

Geraadpleegd juni 2023, <https://stichting-leerkracht.nl/kennisbank/begrijpend-lezen/>

Vernooy, K. & Mijs, E. 2016.

'Close Reading' onder de loep. Beter tekstbegrip door intensief lezen.

Nederland: LBRT. Tijdschrift voor remedial teaching

<https://www.passendonderwijs-zk.nl/assets/upload/Kees%20en%20Dortie%20Close%20reading%20onder%20de%20loep%20-%20Remedial%20Teaching%205%202016.pdf>

Pearson & Gallagher, M.C. (1983). The instruction of reading comprehension. Contemporary Educational Psychology

Ros, B. Gelderen, van A., Glopper, K. de & Steensel. R. van. 2021.

Leer ze lezen. Praktische inzichten uit onderzoek voor leraren

basisonderwijs. Meppel: Ten Brink Uitgevers https://newsroom.didactiefonline.nl/uploads/BOEKEN/tbu_leer_ze_lezen_digitale Uitgave.pdf

Close Reading - werken aan dieper tekstbegrip in het basisonderwijs (2021)

Diane Lapp e.a. Nederlandse bewerking Tony van Dalen, Dortie Mijs en

Marieke van Logchem, uitgegeven in samenwerking met Expertis

Dood, C., Gubbels, J. & Segers, P. C. J. (2020).

PISA-2018 De verdieping: Leesplezier, zelfbeeld bij het lezen, leesgedrag en leesvaardigheid en de relatie daartussen. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

<https://www.pisa-nederland.nl/wp-content/uploads/2020/10/PISA-2018-De-verdieping-Leesvaardigheid.pdf>

Kenniscentrum Begrijpend Lezen

Geraadpleegd juni 2023

<https://www.kenniscentrumbegrijpendlezen.nl/po/inleiding>

Heb je vragen?

Neem contact op met service@faqta.nl.

We denken graag met je mee.

op jouw manier